שתי לשונות משמע משמע דבמל ומשמע

דליבטיל גבי גט לישנא דמהני ביה קאמר

ה) נשר פנטר שלופן ה.], ב) [לעיל יד. לקמן סב:], ג) בכת"י לרבה בר ילחק,

ר) קדושין נט:, ד) שם נט.,

ו) שביעית פ"י מ"ד [לקמן לו.], ו) [נדרים מג. ושם:

שיחפוןן, ה) ודברים טון,

ט (שם ע"ב ד"ה שמא], י (וע"ע חום׳ ב"ב מ. י) (וע"ע חום׳ ב"ב מ.

ד"ה קיום],

ו א ב מיי פ״ד מהל׳ יה הל"ד סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רמג סעי' ב ווברב אלפס פ"ו ספיי ב הוכני הוכב ב דמכילמין דף קעב. וברא"ש דמכילמין פרק

האומר סימן ד']: זגדה מייי פ"ו מהלי גירושין הלכ"ב סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי קמא סעי׳ סג: קמא סעי׳ סג: דור מיי׳ שם הלי כא :טוש"ע שם סעי׳ סו

טוש"ע שם סר' מ סער' א: "ח מיי' פ"ז מהלי גירושין הל' כא סמג עשין נ טוש"ע שם סי קמא סעי׳ סו: קמא סעי׳ שם הלי טו טוש"ע שם סעי" ם:
יב י מיי פ"ע מהלי
שמיטה הלי"ח סמג לאוין רעא [טוש"ע חו"מ סי' סו סעי' יט]:

פסקי רי"ד אמר רב ששת ואמרי לה יועיל לא יתיר לא יעזיב לא ישלח לא יגרש יהי חרש יהי כחרש דבריו קיימין אינו מועיל אינו אינו מעזיב אינו הוא כחרש הוא לא אמר כלום. פי׳ אותן שהן לשון ביטול הן לעתיד ואלה שאינן לשון ביטול אינן . לעתיד אלא כמוציא עליו רואים שהוא כשר הילכך . לא אמר כלום אירטיא להו הרי הוא כחרש מהו פי׳ האי לישנא להבא משמע או לשעבר א״ל רבינא לרב אחא מ״ש הוא הקדש הרי הוא הפקר פי׳ דמשמע להבא כאילו אמר יהא הקדש יהא הפקר ודבריו . היימיו וה״ה הכא נמי הרי ודבריו קיימין: אמר רב . ששת מקבל מתנה שאמר שטוג מקבי מונגוז שאה זו לאחר שבאת מתנה זו לידו מתנה זו מבוטלת תבטל לא אמר כלום פי׳ דהני לישני להבא משמע וכיון שכבר זכה בה שלו . היא ואינו יכול להוציאה מרשותו עד שיקונה לאחר ואם יש לו בעל חוב גובה ממנה בטלה היא דבריו קיימין פי׳ שלשונות משמע שהיא שקבלת' אינה מתנה ואי (אחוהו) אפשי להכלה אם שתק ולבסוף צווח נמלך הוא וכבר קנה המקבל ואינו יכול להוציאה מרשותו כ"א שיקננה לאחרים בקנין אמר אביי נקיטי׳ שליח מתנה כשליח הגט למאי כזכה דמי פי׳ והנותן מתנה יכול לבטלה עד שלא תגיע ליד המקבל ואע״ג דמתנה זכות היא לו וזכין לו לאדם שלא בפניו הולך לאו כזכה דמי דדוקא במנה שחייב לחבירו או שהיה פקדון בידו אמרי׳ בפ״ק דהולך או תן כזכה אבל במנה מתנה הולד לאו כזכה דמי ועד

שתי לשונות משמע. וכיון דהכי הוא סתמא דמילתא כי טעין איניש מילחא דמהניא במילחיה קא טעין: הרי הוא כשליח הגט. ואם ביטלה הנותן קודם שתגיע ליד המקבל הרי היא בטלה: ה"ג נפקא מינה להולך לאו כזכי דמי. ואע"ג דמתנה זכות הוא מצי למיהדר

דהולך לאו כוכי דמי: דמלי. נשעו: בטל מהו. אם אמר בטל ולא אמר הוא מהו לשעבר משמע ואין בדבריו כלום כיון דלא אמר הוא או דילמה בלה הוה נמי ב' לשונות משמע ולישנא דאהני ביה קאמר: אינו מועיל. משמע דהוא אינו מבטלו אלא מעיד בו שהוא פסול והא לא חזינן ביה פסול ויתקיים בחותמיו: חרם הוא כחרם הוא לא אמר כנום. דכל לשונות הללו לשעבר הוא: הרי הוא חרם מהו. להבא משמע או לשעבר משמע: מאי שנא מהרי הוא הקדש. דקי"ל דהוי הקדש בכמה דוכתי דתנן בנדרים (דף מח.) אם שלי הן הרי הן מוקדשים לשמים ובהפקר נמי תנן בה הרי הוא מופקר לכל מי שאחפודי אלמא להבא משמע: חוזר ומגרש בו. אם נמלך הבעל לחזור ולגרש בגט שביטלו: או אינו חוזר ומגרש. מי אמרינן בטל גיטא והוה ליה כחספא או דילמא שליחותא דשליח הוא דבטיל ליה עד דהדר ומשוי ליה שליח אבל גיטא לא בטיל: כר' יוחנן דאמר חוזרת. בקדושין בפרק האומר לחברו אמר לאשה המקדשי לי במעות הללו לאחר שלשים וחזרה בה בתוך שלשים בטלו הקדושין הואיל ובטלתן קודם שיהו חלין ה"ל ליבטיל גיטא: דיבור ודיבור הוא. מתחילה היתה מתקדשת על ידי הדיבור שנתרלתה בקדושין אתי דיבור של חזרה ומבטל דיבור ומיהו המעות לא בטלו

שאם חזר וקדשה בהן מדעתה מקודשת:

והכא נהי. האי דאמר בטל הוא לשליח הוא דבטליה שלא יהא שלוחו לגרשה בגט זה דאתי דיבור ומבטל דיבור אבל גט שהוא בעין אינו נפסל: גפני כמה הוא מבטלו. קודם תקנת רבן גמליאל: בפני שנים. דבשלמא גבי דינא דממונא בעי׳ שלשה אבל הכא אודועי בעלמא הוא ובתרי סגי: מוסרני לכס. לקמן (דף לו.) הוא בפרקין גבי פרוזבול שהוא מוסר שטרותיו לב"ד דאיהו לא תבע ליה לב"ח אלא הב"ד והן יורדין לנכסיו ולא קרינא ביה לא יגושיי:

פלוני

גבי מתנה לישנא דמהני בה קאמר אמר אביי 🌣 נקיטינן שליח מתנה הרי הוא כשליח הגם נפקא מינה סילהולך לאו כזכי דמי רבינא אשכחיה מלרב נחמן בר יצחק דתלי וקאי בעיברא דדשא וקא מיבעיא ליה במל מהו יתיקו אמר רב ששת ואמרי לה במתניתא תנא יגם זה לא יועיל לא יתיר לא יעזיב לא ישלח ולא יגרש יהא חרם יהא כחרם דבריו קיימין אינו מועיל אינו מתיר אינו מעזיב אינו משלח אינו מגרש חרם הוא כחרם הוא לא אמר כלום איבעיא להו הרי הוא חרם מהו א"ל רבינא לרב אחא בריה דרבא ואמרי לה רב אחא בריה דרבא לרב אשי המאי שנא מהרי הוא הקדש הרי הוא הפקר חוזר ומגרש בו או אינו חוזר ומגרש בו סרב נחמן אמר חוזר ומגרש בו ורב ששת אמר אינו חוזר ומגרש בו יוהלכתא כוותיה דרב נחמן איני והא קי"ל יהלכתא כוותיה דר' יוחנן יידאמר חוזרת הכי השתא התם דיבור ודיבור הוא אתי דיבור ומבמל דיבור והכא נהי דבמליה לשליחותא דשליח "גימא גופיה מי קא במיל: בראשונה היה עושה: איתמר בפני כמה הוא מבמלו רב נחמן אמר "בפני ב' רב ששת אמר בפני ג' רב ששת אמר בפני ג' ב"ד קתני ורב נחמן אמר בפני ב' לבי תרי נמי ב"ד קרי להו אמר רב נחמן מנא אמינא לה ידתנן מוסרני לפניכם

ואמאי לא אמר כלום: להולך לאו כוכי דמי. בגט לא שייך לומר הולך לאו כזכי דאפילו זכי נמי לא מהני" ולא נקטיה אלא לסימנא בעלמא לומר כי היכי דלא מהניא הולך בגט לא מהני נמי במתנהב: מאר שנא מהרי הוא הקדש. תימה ג דברים אין בין המודר (נדרים

והוא אומר הילך כמה שאמרה ואמר רב נחמן כיון שהגיע גט לידו

מגורשת אלמא אעילויא דידיה סמיך התם ודאי שרולה לגרשה חשוב

ליה עילויא אבל כאן שמגלה דעתו שחפץ בביטולו היינו עילויא דידיה

ורש"י פי' בכריתות (דף כד.) דגרסיגן התם כמו בשמעתין ולא פריך

מאי אפשי דלא אמר כלום דכי אמר

ר"ל במתנת מטלטלין דכיון דאתו

לידיה הוי אי אפשי לשון הפקר

ומפקירם אבל זה לא הפקיר את

השדה אלא אומר איני חפן שתהא

המתנה קיימת אלא מסיפא פריך

דקתני בטלה היא אינה מתנה דבריו

קיימים דלשעבר משמע ומודה שלא

קיבלה לשם מתנה והודאת בעל דין

כמאה עדים דמי מאי לאו דבריו

קיימים והדרה למרה אלמא היכא

דאהני דבריו הדרה למרה ומשני לא

דבריו קיימים ולא הדרה למרה והוא

הדין דהוה מלי לתרולי דההיא דריש

לקיש כיון שכבר זכה הוי הפקר אבל

בההיא דרב ששת דמודה שלא זכה

בה מעולם הוי דמרה דכי יהיב אינש

אדעתא דמקבלי לה מיניה ואי לא

לא הוה מתנה דהכי משני התם

אהושיא אחריתי ומיהו השתא משני

שפיר בלאו הכי ובתר הכי פריך

מאומר לחברו דין ודברים אין לי על

שדה זו וידי מסולקת הימנה לא אמר

כלום פריך שפיר משדה אמטלטלין

דבשדה שהיא שלו איירי כדפיי בקונט׳ האומר לחברו שהוא שותף

עמו דלא שייך למימר דעתו שלא

תהא המתנה קיימת כמו בההיא דרב ששת ואי לשון אי אפשי הוי

הפקר במטלטלים א"כ ידי מסולקת

הימנה בשדה שלו הוי נמי הפקר שאי

אפשר לומר שרולה לומר בענין אחר

דף לד:) משמע דככר זה הקדש מועיל וגט זה חרס ודחי לא אמר כלום דגרע מגט זה חרם הוא דאמר דלא אמר כלום דהא בטל הוא דבריו קיימין וכי אמר גט זה בטל ולא אמר הוא מיבעיא לן ועמד נמיקו: רב ששת אמר אינו חוזר ומגרש בו. תימה

והם ריש לקיש ור' יוחנן דפליגי בריש האומר בקידושין (דף נמ.) משמע דמודו דלא אמי דיבור ומבטל מעשה כמו שמוכיח שם ממתני דכל הכלים יורדים לידי טומאה במחשבה כו' וכתיבת גט לשמה הוי מעשה דאם כתב אדם ס"ח לשמה אינו יכול לחזור ולבטל וי"ל דכל זמן שלא הגיע ליד האשה לא חשיב גמר מעשה: התם דיבור ודיבור הוא. ממוך הלשון משמע דאפי׳ ביטלו בפירוש™ אינו מבוטל מדקאמר התם דיבור ודיבור הוא משמע דהכא לאו דיבור ודיבור הוא אלא דיבור ומעשה הוגם מדקאמר גט גופיה מי קא בטיל משמע דאין לו כח לבטל אבל בקידושין בריש האומר (דף נט.) אין שם כל זה האריכות וכתוב בכל הספרים נהי דבטליה מתורת שליחות מחורת גט לא בטליה משמע ° דאם ביטלו בפירוש מודה רב נחמן דבטל וכן לריך לומר דגט לא חשיב מעשה כל זמן שלא הגיע ליד האשה דאי לאו הכי תקשי לרב ששת כדפירשנו לעיל ומדקאמר בפ"ב (נעיל דף ימ.) גבי נכתב ביום ונחתם בלילה דלא הכשיר ר"ש מיכן עד עשרה ימים דחיישינן שמא פיים פי׳ שמא ביטל את הגט כדפי׳ ר״ת אין ראיה כדפרי׳ בפ״ביי ועוד דשמא התם לא נחתם ° לא חשיב גמר מעשה: ורב נחמן אמר בפני שנים דלתרי נמי ב"ד קרי להו. אין לומר דרב נחמן לטעמיה דאמר בפ"ק דסנהדרין (דף ה:) משמיה דשמואל שנים שדנו דיניהם דין דהא רבא לית ליה התם (דף ג.) דשמואל ועל כרחך רבא אית ליה הכא כרב נחמן דאמר בפני שנים דהא פליגי ר' יוחנן ור"ל בסמוך בפלוגתה דרב נחמן ורב ששת ורבה פסיק בריש החולץ (יבמות דף לו.) בכולי הש"ס כר' יוחנן לגבי דר"ל לבר מחלת ור׳ יוחנן קאי כרב נחמן ועוד אמר בירושלמי דסנהדרין רבי יוחנן ור״ל דאמרי תרוייהו שנים שדנו אין דיניהם דין ובהחולן נשם דף מו:) נמי א"ר יוחנן גר לריך שלשה משפט כתיב ביה וע"כ לריך לומר אף ע"ג דתרי אין דיניהם דין כיון דפרוזבול הבי בתרי קרי להו בית דין ואם תאמר בפ׳ זה בורר (סנהדרין דף ג) דפריך גבי אודיתא דילמא ב״ד חלוף כדשמואל דאמר שנים שדנו כו׳ בלאו שמואל נמי איכא למיפרך דהא ר' יוחנן ורבא לית להו דשמואל וקא סברי דלתרי בית דין קרי להו וכי האי גוונא נמי פריך גבי קיום שטרות בפ"ב דכתובות (דף כב.) וי"ל דהתם כיון דבעינן שלשה באודיתא וקיום שטרות אין שייך לגבי ההוא מילתא לקרות לתרי ב"ד מש"ה קאמר דלמא לא בעי התם ג' כדשמואל" ואם חאמר ומאי נפקא מינה השתא בפלוגתא דרב נחמן ורב ששת בפני כמה מבטלו הא חיקן רבן גמליאל שלא יהו עושין כן ואומר ר"י דנ"מ לרבי דאמר לקמן אם ביטלו מבוטל ופסק לקמן רב נחמן כוומיה ומודה רבי דאם ביטלו בפני ב' לרב ששת או בפני אחד אפי' לרב נחמן דאינו מבוטל דאפילו קודם תקנת רבן גמליאל לא היה מבוטל דדוקא בפני ג' לרב ששת מבוטל דליכא למיחש לממזרות אבל בפני שנים דאיכא למיחש לממזרות לא ולרב נחמן אע"ג דבפני שנים איכא למיחש לממזרות כדאמרינן בסמוך ואפ״ה הוי מבוטל מ״מ בפחות משנים דאיכא למיחש טפי אינו מבוטל ובהא אפילו רבי מודה דאמרינן מה כח ב״ד יפה:

"ד' נמי ב"ד קרי להו. וא"ת דבספ"ב דיבמות (דף כה:) גבי מיאנה או חללה בפניו ישאנה מפני שהוא ב"ד ודייק טעמא דב"ד הוא הא בי תרי לא והא אמר הכא דלתרי נמי ב"ד קרי להו ואור"י דהתם דייק מדלא קאמר מפני שהם שנים אלא תלי טעמא בב"ד ש"מ דלא סגי התם בתרי א"נ מיאון דומיא דחלילה וב"ד דחלילה היינו ג' ולא אתי כמאן דמכשיר חלילה ביחיד דחד לא מקרי ב"ד ואיכא נמי רננה:

גליון הש"ם

תום' ד"ה התם דיכור ודיכור וכו' דאם כימלו בפירוש. וכן נראה דעת הרשב"ם ב"ב ד' מ ע"ב ד"ה גילוי מלתא בסוף חשיב גמר מעשה. ועי לקמן ד' פב ע"א מד"ה לא והשלם וד' פח ע"א מוס' ד"ה ודלמא אמלוכי:

מוסף רש"י

נקיטינן. מאבותינו, מנהג מרבותינו (נורוריו ה.)**. תלא נפשיה.** שמחשב. (סוכה נד.).

מוסף תוספות

א. כדתניא לעיל (יא:) חוזר הוא באשה שאין .... באשה שאין. חבין לאדם שלא מדעתו אלא בפניו. ראי״ אלא בפניו. ב. ולאו מחד נינהו וכו׳. אלא דטעמא דהולך לאו כזכה. רשנ"ל. ג. היכי יליף מהקדש, והא. מוס' הרא"ש. ..... עוטי הרח״ם. ד. כגון שאמר גט זה יהא גופו כחרם או גופו של גט זה יהא בטל, אפ״ה. רקנ״ל. ה. [ו]לא אתי דבורו שמבטל את הגט בדבור בעלמא, ומבטל מעשה דהיינו גופו של גט שנכתב לשמו שנקראין ב״ד חצוף וכו׳ סנקו אך בי יובון יובו דא"כ קשה דרבא אדרבא. תוס' הרא"ש. ז. אלא .אע״פ שדנו אין דיניהן דין רשנ״ל, ח. דאינן צריכין . לישא וליתן בדבר. רשנ״ח.

פסקי רי"ד (המשך) לבטל מתנתו כמו שיכול לבטל הגט עד שיגיע ליד אשתו: איבעיא להו חוזר ומגרש בו או אינו חוזר ומגרש בו. פי' השולח גט לאשתו ובטלו קודם שיגיע לידה ועכשיו ומלד עצמו חוזר ומגרש או לא מי אמרי רוזל גיווא דלמא שליחותא דשליח הוא דבטל עד דהדר אבל גיטא לא ביטל רב וחמז אמר חוזר ומגרש רו ומגרש בו והלכתא דחוזר ומגרש בו דנהי דבטליה יכוגו ש בו יכוז יבט לשליחותיה דשליח גופיה מי קבטיל שליחות השליח בטל דאתי דבור ומבטל דבור אבל הגט שהוא בעין אינו נ בפ' האומר מתני' עויי . וכשר אינו מתבטל ועי בראשונה עושה ב"ד במקום אחר ומבטלו התקין ר"ג הזקן שלא יהא עושה כן מפני

תיקון העולם: איתמר בפני כמה מבטלו. פי׳ השולח גט לאשתו ומבטלו שלא בפני השליח קודם תקנת ר״ג בפני